

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: B. J.**, zastoupen Mgr. Milošem Zbránkem, advokátem, se sídlem Husitská 11, Šumperk, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované vedeném u Krajského soudu v Ostravě ve věci sp. zn. 21 Cad 8/2005, o námitce podjatosti vznesené žalobcem vůči soudkyni Krajského soudu v Ostravě JUDr. Gertrudě Siejové,

takto:

Soudkyně JUDr. Gertruda Siejová **není** vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 21 Cad 8/2005.

Odůvodnění:

Ve věci sp. zn. 21 Cad 8/2005, vedené u Krajského soudu v Ostravě (žaloba proti rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti žalobce o plný invalidní důchod) žalobce dne 9. 7. 2007 vznesl námitku podjatosti soudkyně JUDr. Gertrudy Siejové. Námitku podjatosti odůvodnil tím, že soudkyně neměla prostudovanou jeho zdravotnickou dokumentaci a nepřišla sama na to, že jeden z posudků posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), který byl v průběhu řízení před krajským soudem pořízen, je podle názoru žalobce zmanipulovaný. Namísto toho ho po obdržení tohoto posudku poučila, že vzhledem k výsledku posudku může vzít případně žalobu zpět. Vedle toho podle žalobce dává soudkyně stále přednost nevěrohodným posudkům PK MPSV, místo aby ve věci zadala vypracování posudku nezávislému znalci. Dále žalobce namítl nesprávný postup soudkyně v případě vyřizování jeho žádosti o ustanovení právního zástupce z řad advokátů, zejména skutečnost, že první žádost odmítla jako „novum“, takže byl nucen obrátit se na Nejvyšší správní soud kasační stížností, a dále pak skutečnost, že při opakované žádosti, které již vyhověla, ustanovila zástupcem advokáta se sídlem značně vzdáleným od místa obvyklého pobytu žalobce.

O námitce podjatosti vznesené vůči soudci přísluší rozhodovat Nejvyššímu správnímu soudu (§ 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a to po vyjádření námitkou dotčeného soudce.

JUDr. Gertruda Siejová ve svém vyjádření ze dne 12. 7. 2006 k námitce žalobce uvedla, že k žalobci ani k projednávané věci nemá žádný osobní vztah a nezná žádný důvod, pro který by mohla být ve věci podjata.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Obsahem citovaného ustanovení jsou tedy dva na sobě zcela nezávislé důvody vyloučení soudce. Soudce je jednak ipso facto vyloučen z projednávání a rozhodování věci, na níž měl podíl již v předchozím řízení správním či soudním. Vedle toho je pak důvodem vyloučení natolik objektivizovatelná míra osobního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či k jejich zástupcům, že míra a povaha tohoto vztahu zavdává důvod k pochybnostem o nepodjatosti soudce.

V případě soudkyně JUDr. Gertrudy Siejové první důvod vyloučení z projednávání a rozhodování věci žalobce dán není. Ze soudního spisu, jakož i z námitky podjatosti či z vyjádření JUDr. Gertrudy Siejové nikterak nevyplývá, že by se kdy vůbec mohla podílet na řízení, z něhož vzešlo rozhodnutí žalovaného. Zbývá tedy posoudit, zda se v jejím případě nejedná s ohledem na skutečnosti, které žalobce v námitce podjatosti uvedl, o podjatost způsobenou osobním vztahem k věci či účastníkům.

Podjatostí je podle Nejvyššího správního soudu potřeba rozumět absenci nezávislosti a nestrannosti jakožto ústavních atributů soudnictví. Vodítkem k nalezení míry nezávislosti a nestrannosti soudce v míře, která naplňuje požadavky ústavního pořádku, nepodléhá však subjektivizmu v posuzování a neignoruje sociální realitu, je pro Nejvyšší správní soud především judikatura Ústavního soudu. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 26. 4. 2005, publikovaným pod č. 220/2005 Sb., konstatoval, že dlouhodobý právní a politický vývoj liberálních demokracií vygeneroval ze zkušeností indikátory nezávislosti a nestrannosti, z nichž lze utvářet objektivizovatelná kritéria pro posouzení naplnění znaků nezávislosti a nestrannosti. Nezávislost a nestrannost soudu (soudce) v objektivní poloze se tak posuzuje z hlediska vztahu k ostatním mocenským složkám (respektování principu dělby moci) a z hlediska schopnosti aktérů řízení s potenciálním zájmem na určitém výsledku či průběhu sporu ovlivnit vznik, trvání a zánik funkce člena soudního orgánu či jinak účinně působit na jeho rozhodování. Soudci tedy musí mít natolik nezávislý status a tento status musí zůstat i v konkrétních řízeních natolik nenarušen, aby bylo vyloučeno přímé či zprostředkované působení na rozhodovací činnost.

Žalobce namítá, že nezávislý status soudkyně JUDr. Gertrudy Siejové ve výše naznačeném smyslu by mohl být dotčen skutečností, že podle žalobce nesprávně hodnotí míru spolehlivosti důkazů a poskytuje mu zavádějící poučení, jednak, že při určení právního zástupce z řad advokátů zvolila podle žalobce záměrně vzdáleného advokáta, protože mu ani v předchozím případě žádosti nechtěla vyhovět. Nejvyšší správní soud musí obě tyto námitky odmítnout jako námitky z hlediska otázky podjatosti nepřipadné. Obě totiž směřují svou podstatou proti úvahám soudkyně, kterými se řídí při své rozhodovací činnosti - proti jejím výsledkům je však možná obrana za pomoci opravných prostředků ve správním soudnictví. Konkrétně pokud jde o otázku domněle nesprávného hodnocení důkazů, je třeba poznamenat, že dokud nebylo ve věci meritorně rozhodnuto, je předčasné usuzovat na to, zda soudkyně činí z předložených důkazů správné či nesprávné závěry, zejména je zcela předčasné činit takový závěr pouze na základě poučení, které byla soudkyně vyřizující stěžovateli věc povinna tak jako tak poskytnout s ohledem na ustanovení § 36 odst. 1 s. ř. s. Rovněž tak námitky žalobce ohledně postupu při ustanovování advokáta nelze sdílet už jenom proto, že absentuje zjevně hlavní důvod, pro který žalobce dovozuje podjatost

soudkyně, a to, že podle něj zjevně „svévolně“ nechce zástupce ustanovit; rozhodnutí o neustanovení zástupce bylo Nejvyšším správním soudem jako věcně správné potvrzeno totiž v řízení o kasační stížnosti rozsudkem ze dne 13. 7. 2006, č. j. 6 Ads 88/2005 - 45. Vedle toho žalobce nepředložil jediný důvod, proč by JUDr. Gertruda Siejová měla být v nějakém osobním vztahu k žalobci, který by ji vedl k rozhodnutí věc řídit vytčeným cílem - existenci takového vztahu (předpokládejme negativního) ba dokonce ani netvrdí.

Při zohlednění obsahu tvrzení žalobce v námitce podjatosti, jež, jak bylo výše ukázáno, není podloženo jakýmkoliv ověřitelným podkladem, Nejvyšší správní soud nemůže než konstatovat, že JUDr. Gertruda Siejová nemůže zavdat příčinu k pochybnostem o její nezávislosti a nestrannosti ve vztahu k žalobci.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že žalobcem formulované důvody nejsou způsobilé založit pochybnosti o nepodjatosti soudkyně. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu